

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра історії держави, права та політико-правових учень

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРИКО-ПРАВОВОЇ НАУКИ
У СУЧАСНИХ УМОВАХ
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ
ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ**

**Збірник матеріалів
Всеукраїнської наукової конференції**

14 листопада 2024 р.
м. Львів

Львів – 2024

*Рекомендовано до друку кафедрою історії, держави та політико-правових учень юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка.
Протокол №5 від 8 листопада 2024 р.*

**Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст публікацій, точність наведених фактів, інших відомостей покладено на авторів.
Наведені авторами думки і висновки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії.**

Редколегія випуску:

- Бойко Ігор Йосипович**, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри історії держави, права та політико-правових учень юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка;
- Кобилецький Микола Мар'янович**, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри адміністративного та фінансового права юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка;
- Тишик Борис Йосипович**, кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри історії держави, права та політико-правових учень юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, заслужений юрист України;
- Кольбенко Андрій Володимирович**, кандидат юридичних наук, доцент кафедри історії держави, права та політико-правових учень юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка
- Шевчук Ліліана Едуардівна**, кандидат юридичних наук, доцент кафедри історії держави, права та політико-правових учень юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка.
- Моряк-Протопопова Христина Миколаївна**, кандидат юридичних наук, доцент кафедри історії держави, права та політико-правових учень юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка.

- В 42 «Актуальні питання розвитку української історико-правової науки у сучасних умовах російсько-української війни та післявоєнного відновлення»: збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції (м. Львів, 14 листопада 2024 р.) / І. Й. Бойко (голова редколегії), Ю. В. Олійник (відп. секр.). – Львів, 2024. – 232 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників Всеукраїнської наукової конференції «Актуальні питання розвитку української історико-правової науки у сучасних умовах російсько-української війни та післявоєнного відновлення».

Для науковців, аспірантів, студентів, усіх тих, хто цікавиться історією держави і права України.

УДК 34(477)(091)»2022-...»(062)

- © Кафедра історії держави, права та політико-правових учень Львівського національного університету імені Івана Франка, 2024
- © Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2024
- © Львівський національний університет імені Івана Франка, 2024
- © Автори, 2024

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО ПРО СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ЛЬВІВСЬКОЇ ІСТОРИКО-ПРАВОВОЇ ШКОЛИ.....	5
<i>Борис Тищик</i> ЛЬВІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ – ОДИН З НАЙДАВНІШИХ УНІВЕРСИТЕТІВ В УКРАЇНІ ТА СХІДНІЙ ЄВРОПІ.....	22
<i>Ігор Бойко</i> СТАНОВЛЕННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ, ПРАВА ТА ПОЛІТИКО-ПРАВОВИХ УЧЕНЬ ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА	33
<i>Ігор Усенко</i> УКРАЇНСЬКА ІСТОРИЧНО-ПРАВНА НАУКА: ОЦІНКА СУ- ЧАСНОГО СТАНУ ТА ЗАГРОЗ ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ...	45
<i>Олександр Гавриленко</i> ТИПОЛОГІЗАЦІЯ ДЖЕРЕЛ ДО ВИВЧЕННЯ ПРАВА АНТИЧНИХ ДЕРЖАВ ПІВНІЧНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я ...	56
<i>Євген Зозуля</i> РОЛЬ СВІТОВОГО УКРАЇНСТВА У ЗБЕРЕЖЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ	68
<i>Іванна Мацелюх</i> ДАМ'ЯН САВЧАК – ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНИЙ ДІЯЧ НАПРИКІНЦІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ.....	75
<i>Наталія Єфремова</i> НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВСЕВОЛО- ДА КОРНІЛІЙОВИЧА ДЯБЛА В ПЕРІОД МІЖ 1940–1983 рр.	81
<i>Андрій Коваль</i> ГЛИБИННЕ УСВІДОМЛЕННЯ ІСТОРИЧНИХ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ ЯК ОСНОВА СУЧАСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ УКРАЇНИ, НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ ТА МІЖНАРОДНОЇ ПІД- ТРИМКИ УКРАЇНЦІВ У БОРОТЬБИ З РОСІЙСЬКОЮ АГРЕСІЄЮ ...	80
<i>Володимир Кахнич</i> ДОСЛІДНИКИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРИКО-ПРА- ВОВОЇ ШКОЛИ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ З 1661 РОКУ	99
<i>Ліліана Шевчук</i> ІСТОРИКО-ПРАВОВІ ДИСЦИПЛІНИ ЯК НЕВІД'ЄМ- НА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЮРИСТА: АКСІОЛОГІЧНИЙ ВИМІР.....	103
<i>Ольга Литвичук</i> ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАХІДНО- УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ	108

<i>Юрій Олійник</i> ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ВИХОДУ ГЕТЬМАН- ЩИНИ З-ПІД МОСКОВСЬКОГО ПРОТЕКТОРАТУ ЗА ГЕТЬМАНУВАННЯ ІВАНА МАЗЕПИ	114
<i>Оксана Заяць</i> ОСОБЛИВОСТІ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩІ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТ.	119
<i>Іван Ковальчук</i> ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В КРАЙОВИХ СУДАХ ГАЛИЧИНИ (1850–1918)	135
<i>Роман Савуляк</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРАВА ВОЛОДІННЯ ЗА АВСТРІЙСЬ- КИМ ЗАГАЛЬНИМ ЦИВІЛЬНИМ УЛОЖЕННЯМ 1811 Р.	146
<i>Мар'ян Бедрій</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО ЗВИЧАЄВО- ГО ПРАВАВ УМОВАХ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ (1569 Р. – ХVІІІ СТ.)...	155
<i>Ірина Борис</i> ВПЛИВ РЕВОЛЮЦІЇ 1848–1949 РР. НА ДЕРЖАВНУ ПОЛІТИКУ АВСТРІЙСЬКОЇ МОНАРХІЇ В СФЕРІ БАНКІВСЬ- КОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ГАЛИЧИНІ	160
<i>Остан Тарасович</i> ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН ДЛЯ ЗАБУДОВИ ЯК ОСНОВНИЙ ДОКУМЕНТ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ГАЛИЧИНІ ХІХ СТ.: ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	168
<i>Назар Пирій</i> ДЕРЖАВА ЯК ЗОВНІШНЯ ФОРМА НАЦІЇ У НАУКОВІЙ КОНЦЕПЦІЇ ЛЕВА РЕБЕТА.....	174
<i>Еллі Радченко</i> ЗНАЧЕННЯ ВОЛОНТЕРІВ У ЗАХИСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	185
<i>Олег Штинда</i> РОЗВИТОК АВСТРІЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРО АДВОКАТСЬКУ ЕТИКУ ТА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ У ГАЛИЧИНІ (1781–1918)	198
<i>Марко Мандрусяк</i> ВОЛОДИМИР СТАРОСОЛЬСЬКИЙ: НАВЧАННЯ НА ЮРИДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИ- ТЕТУ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕТАП ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ	203
<i>Максим Стригун</i> ПРАВОВІ ЗАСАДИ УТВОРЕННЯ ОРГАНІВ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ГАЛИЧИНІ В СКЛАДІ АВСТРІЇ ТА АВСТРО-УГОРЩИНИ (1772–1918)	215
<i>Владлена Каюдіна</i> ЦІННІСТЬ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЗАХИСТУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ ТА ДЕРЖАВНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ УКРАЇНИ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ.....	222

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВСЕВОЛОДА КОРНІЛІЙОВИЧА ДЯБЛА В ПЕРІОД МІЖ 1940–1983 рр.

Наталія Єфремова

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри історії держави і права

Національного університету «Одеська юридична академія»

м. Одеса, Україна

e-mail: efremova_natalia1970@ukr.net

У Національному університеті «Одеська юридична академія» вже достатньо тривалий час здійснюються наукові розвідки юридично-біографічного та науково-історичного спрямування, які висвітлюють становлення та розвиток правової науки в Одесі, а також наукові здобутки представників Одеської школи права, їх вплив на розвиток національної правової думки. В наш час ми можемо говорити про оформлення окремого наукового напрямку в межах історико-правової науки України, в якому досліджуються питання становлення та розвитку вітчизняної школи права, наукова спадщина та юридична біографістика видатних представників цієї школи. Досвід їхньої діяльності може стати повчальним для сучасників, допоможе відшукати відправні пункти існування наукових установ та сприятиме створенню ефективної системи юридичної науки у вищій школі.

Організація юридичної науки в радянській Україні була предметом численних досліджень. Разом з тим, науково-педагогічна діяльність окремих вітчизняних вчених і досі лишається малодослідженою. Як вже було зазначено у попередній публікації, окремих наукових праць по цьому питанню просто не існує. І хоча праці Всеволода Корнілійовича доволі часто згадуються дослідниками конституційної юстиції, ми ще і досі по крихтам відновлюємо картину його життя. Метою цього дослідження ми

обрали висвітлення віх життя та науково-педагогічну творчості вітчизняного правознавця, відомого фахівця у сфері конституційної юстиції – Всеволода Корнілійовича Дябла в контексті історії становлення юридичної освіти в радянській Україні де він працював у зазначений нами період.

Всеволод Корнілійович Дябло народився 26 червня 1894 р. в місті Полтава, в родині земського службовця – Дябла Корнілія Даниловича (з селянсько-козацького роду Полтавської губернії). Випускник юридичного факультету імператорського університету у Харкові Всеволод Корнілійович Дябло починав свою науково-педагогічну діяльність в умовах «Військового комунізму» та непу, коли радянська Україна піддавалась нещадним експериментам в усіх сферах життя. У 1917–1918 рр. В. К. Дябло займав посаду мирового судді в Полтаві, а з восени 1918 і до 1919 р. займався науково-педагогічною діяльністю в Київському університеті, а потім у Полтаві, де до кінця 1920 р. він викладав загальну теорію права і держави на історико-філологічному факультеті Педагогічного інституту. З 1921 р. його подальша науково-викладацька діяльність вже відбувалась на правовому факультеті Харківського Інституту народного господарства.

З 1937 р. Всеволод Корнілійович Дябло займав посаду старшого наукового працівника Всесоюзного інституту юридичних наук в Москві, де він безпосередньо брав участь у підготовці підручників для внз СРСР. Так, за його участі було підготовано перший підручник з радянського адміністративного права для внз в СРСР. П'ять глав підручника було написано безпосередньо Всеволодом Корнілійовичем. Приблизно з кінця 30-х років він також почав працювати над матеріалами курсу «Теорії держави і права». Але у 1940 р. доля вченого змінилась і його було переведено на роботу до Львова.

Отже, наступна сторінка з біографії вченого нами була виявлена вже у стінах Львівського університету. Як відомо, після приєднання Західної України до УРСР, Львівський університет було перейменовано на Львівський державний університет. З 8 січня 1940 р. йому було присвоєно ім'я Івана Франка. З 15 січня 1940 р. в

університеті функціонувало 5 факультетів: філологічний, фізико-математичний, природничий, історичний та юридичний. Деканом юридичного факультету було призначено доцента П. Недбайла [1, арк. 15].

Згідно Акту передачі справ та майна Університету від 23–27 вересня 1940 р. [1, арк. 15], в складі юридичного факультету було 9 кафедр і завідувачів: цивільного права – проф., др. К. Пшибиловський, кримінального права – проф. М. Паше-Озерський, цивільного процесу – проф., др. В. Вергановський, історії держави та права – проф., др. П. Домбковський, радянського державного права і теорії держави та права – проф. П. Недбайло, історії держави та права народів СРСР – др. К. Кораний, судової медицини й криміналістики – доц., кандидат медичних наук – В. Ципковський, земельного, колгоспного і трудового права – доц. Л. Дженюк, міжнародного права – доц. О. Марітчак [1, арк. 8-12] (член Національної Ради ЗУНР, очолював канцелярію Є. Петрушевича, професор Таємного університету у Львові 1923-1925 рр. – Н. Є.).

Українізація навчального закладу, в якому до 1939 р. викладацькі посади обіймали переважно не українці проходила важко. Упродовж 1939-1941 рр., радянське керівництво взялося за реформування освітнього та навчально-виховного процесу в університеті на основі чітких інструкцій та постанов уряду.

Кадрова політика в освітній системі у ті часи відповідала загальним вимогам програми українізації та радянізації західноукраїнських територій. На викладацькі посади нова влада запрошувала переважно західноукраїнську інтелігенцію. Однак, як і в Наддніпрянській Україні в 20-х роках, посеред університетських науково-педагогічних кадрів було багато викладачів – вихованців імперської доби. Переважна більшість серед них були поляками, яких схилили до нової ідеології і до вивчення української мови, іноді заохочуючи матеріальною підтримкою. Однак, проведення кадрових «чисток» було невідворотною справою в сценарії освітньо-політичної реформи в УРСР.

Оновлення кадрового складу відбувалося і за участі присланих з СРСР наукових кадрів. На юридичному факультеті Львівського

університету імені Івана Франка 1940 р. працювало 34 викладача: 11 професорів і доцентів, 8 асистентів і лаборантів. Серед 20 нових професорів був і В. К. Дябло [2, арк. 7–9]. Приблизно з квітня того ж року його було призначено виконуючим обов'язки професора державного і адміністративного права і з того ж року – завідувачем кафедри міжнародного права.

На кафедрі міжнародного права тоді викладали три навчальні дисципліни: «Міжнародне публічне право», «Міжнародне приватне право», «Державне право буржуазних держав» [3, с. 87]. У той час, під керівництвом Всеволода Корнілійовича на кафедрі міжнародного права працювали Лисик В. М. – к. ю. н, доцент та Зеєман І. В. – аспірант кафедри.

Свої лекції професор В. К. Дябло готував та читав рідною, українською мовою, активно підтримуючи ідею українізації навчального процесу в університеті. У період між 1940 і до літа 1941 р. ним було підготовано дві наукові статті: «Формально-догматичний метод, як класичний метод буржуазної юриспруденції» (Львів, 1940) та «Суверенітет в буржуазній і радянській федерації» (Львів, 1941), які було видано у Збірнику наукових праць Львівського державного університету імені Івана Франка.

Однак працювати в умовах політичних репресій та освітніх експериментів радянської влади було надзвичайно складно. У процесі реформування навчально-виховної роботи університету, НКВС проводило цілеспрямовану політику «вичищення» інтелектуалів у навчальних закладах, про що яскраво свідчать і приватні щоденники [4, с. 163] і офіційні архівні документи Львівського державного університету.

Впроваджуючи політику залякування викладацького складу, на зібрання професорів ради юридичного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка в січні 1940 року було викликано для «наукового каяття» правознавців К. Пшибиловського, Ю. Макаревича та Л. Ехрліха. Від них, як і від інших викладачів, вимагали визнання помилковості своїх «буржуазних» поглядів. Професори К. Пшибиловський та Л. Ехрліх відмовились це робити і були звільнені з посади заступників декана юридичного факультету [5].

3 березня 1940 р. в університеті почались арешти викладачів. На юридичному факультеті ув'язнили доцентів З. Вахльовського, В. Мікушевського, К. Гжибовського, викладачів А. Ланевського, С. Постемпського, а у червні 1941 р. – магістра права В. Ренбіша [6]. Звільнення проводили показово, демонструючи решті науковців їхнє становище в контексті радянського гасла «Незамінних не існує».

У той же час, у Львівському державному університеті імені Івана Франка радянська влада почала впроваджувати нову систему наукових ступенів і вчених звань. Нагадаємо, що в постанові РНК СРСР від 20 березня 1937 р. «Про вчені ступені і звання» вказувалося, що звання професора присвоюється особам, які мають вчений ступінь доктора і здійснюють при цьому викладацьку або керівну дослідницьку роботу у внз або в науково-дослідних установах. Тож викладачі Львівського університету, які отримали ступені та звання до 1939 року, були зобов'язані пройти процедуру радянської нострифікації, яка передбачала голосування Ради Університету за клопотання перед Наркоматом освіти СРСР про присвоєння викладачу наукового ступеня та вченого звання [7]. Засідання Ради Університету присвячені цим питанням стали систематичними з кінця 1940 р.. Український дослідник Р. Б. Тарнавський зазначає, що 31 грудня 1940 р. балатувалися 14 осіб, серед яких ним було виявлено і кандидатуру В. К. Дябла [7, с. 23]. Нажаль, результатів цього голосування не було виявлено.

Але нам пощастило розшукати атестат доцента В. К. Дябла виписаний 24 березня 1950 р. в Москві (МДЦ № 08830) на підставі рішення Вищої Атестаційної Комісії від 01 березня 1941 р. (протокол № 8) про затвердження його в званні доцента кафедри «державного права». Саме це звання і буде фігурувати у документах вченого Львівського та Одеського періодів.

Аналізуючи автобіографічні данні В. К. Дябла нами було встановлено, що за 3 тижні до початку німецько-радянської війни, до Львова приїхала родина вченого. Вона складалась з його батьків, яким на той час виповнилось 75 років, дружини і 3 маленьких дітей. 30 червня 1941 р. Львів було захоплено німецькими

військами. Отже евакуацію університету не було завершено. Виїхати з великою родиною швидко і безпечно було нереальною справою, отже Всеволод Корнілійович, як і більшість професорко-викладацького складу університету, був змушений залишитися у Львові без засобів до існування [8, с. 2].

На вимогу фюрера, в окупованих регіонах не дозволялось зберігати осередки місцевої інтелігенції та освіти. Отже, нацистський окупаційний режим супроводжувався повним закриттям середніх шкіл та університетів [9, с. 83–84]. У Львові діяло гестапо, яке в рамках нацистської політики нищило львівську інтелігенцію. За підрахунками очевидця тих подій – студента А. Подрази – у Львові тоді загинуло 26 професорів, 22 доценти, 4 викладачі, 1 лектор, 11 асистентів [10, с. 52.]. Бібліотеку юридичного факультету було пограбовано, а рештки викинуто на вулицю, звідки їх потайки перенесли до Політехнічної бібліотеки, серйозно постраждали обладнання та корпуси Університету.

У таких реаліях, залишки професорсько-викладацького складу Університету рятувались кому-як пощастить. Взимку 1941–1942 рр. Всеволод Корнілійович працював бібліотекарем Комунального архіву. У ту зиму, від голоду померли його батьки. Зі Львова він самовільно виїхав до Праги 1944 р., де отримав роботу в Карловому університеті та в Українському вільному університеті. 1942 р. вченого прийняли до Східного інституту (Institut für Deutsche Ostarbeit. – Kraków 1940–1945) на посаду бібліотекаря.

Існує припущення, що в той період часу вчений підтримував спілкування з митрополитом А. Шептицьким [11, с. 472]. 1944 р. професора заарештувало гестапо. Він просидів понад двох місяців за ґратами в'язниці «Панграц» у Празі під слідством, після чого його відпустили [8, с. 2–3]. 1945 р. В. К. Дябло опинився в американській зоні окупації Німеччини, але в 1947 році він індивідуально повернувся на Батьківщину.

Після звільнення, його перевели до Одеси, де Всеволод Корнілійович спочатку працював у Одеській юридичній школі, а з 1947 р. на юридичному факультеті Одеського державного університету імені І. І. Мечникова. Факт залучення до викладацької

діяльності доцента В. К. Дябла підтверджують матеріали звіту про роботу юридичного факультету його декана – доцента М. А. Кравцова. З матеріалів обговорення звіту, на увагу заслуговує коментарі професора В.Д. Богатського, які зазначав: «Для читання лекцій на юрид. факультеті зокрема професури Університету було залучено фахівців міста /доц. Дябло та ін./, що дало можливість проводити нормально навчальний процес вже у 1947/48 навчальному році» [12, арк. 71] (переклад – Є. Н.).

Пізніше вченого було закріплено за кафедрою теорії та історії держави і права, де з початку 50-х рр. в він почав працювати над дисертаційним дослідженням за темою «Сутність суверенітету» [13, арк. 71], але в умовах «Жданівських чисток», безпартійному ученому не могло пощастити на юридичному факультеті ОДУ.

В умовах, коли з лютого 1949 р. було оголошено відверте палювання на відьом – «безродних космополитов», яких з часом почали називати «сіонистськими відьмами», разом з багатьма іншими талановитими освітянами та ученими В. К. Дябла піддавали нищівній критиці та постійному психологічному тиску. Так, у звіті університету за 1952–1953 навчальний рік про викладача В. К. Дябло було зазначено, що : «Юрист Дябло В. К., починаючи з 1947 р. усю свою увагу зосередив на викладанні усіляких буржуазних теорій, забруднюючи ними викладання курсу теорії держави і права» [14, арк. 29–31] (переклад – Є.Н.). У січні 1953 р. університетська газета видала велику статтю без підпису про його методологічні та політичні помилки, після чого вчений звільнився як і більша частина його колег з юридичного факультету.

Після ліквідації юридичного факультету в Одесі, 1953 р., В. К. Дябла було направлено Міністерством вищої освіти до Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка, але вже у 1954–1955 навчальному році він знов працював доцентом в Електротехнічному Інституті зв'язку м. Одеси (Його посвідчення було за № 398 від 11 березня 1955 по 01 липня 1955 рр. – Н. Є.), а з 1955-1956 навчального року він додатково читав курси «Теорії держави і права» та «Адміністративного права» в Одеській філії

ВЮЗІ. Приблизно у цей же період часу вчений працював у одній з юридичних консультацій Одеси.

З 1962 р. В. К. Дябло переїжджає до Молдови, де певний період часу він працював разом з талановитим вченим-правознавцем, одеситом О.В. Суриловим на юридичному факультеті Кишинівського державного університету.

1972 р., в Мінському державному університеті він захистив дисертацію доктора юридичних наук на тему «Сутність державного суверенітету і його реалізація у соціалістичних федераціях», після чого він переїхав жити в Калінінград де продовжував активно працювати. У 1983 р. він знов повернувся до Одеси.

Помер професор В. К. Дябло 1990 р., в Одесі, на 97 році життя. Після його смерті частина приватної бібліотеки ученого була подарована Науковій бібліотеці Одеської Національної юридичної академії.

Література:

1. Державний архів Львівської області. Ф. Р-119 Львівський державний університет ім. Івана Франка. Оп. 3. Спр. 335. Акт передачі справ та майна Університету від 23–27 вересня 1940 р. 50 арк.
2. Архів Львівського Національного університету імені Івана Франка. Ф. 119. Оп. 1. Спр. 405. Арк. 7–9.
3. Лисик В. М., Зеєман І. В. Розвиток науки міжнародного права у Львівському університеті. *Альманах Міжнародного права*. 2011. Вип. 3. С. 78–89.
4. Szolginia W. Pudełko lwowskich wspomnień pełne. Wrocław : Oficyna wydawnicza Sudety, 1994. S. 206.
5. Biblioteka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, dział rękopisów, sygn. Rps 425 A, k. 33 zw.
6. Redzik A. Wydział Prawa Uniwersytetu Lwowskiego w latach 1939–1946. Lublin : Towarzystwo Naukowe KUL, 2006. 432 s.
7. Тарнавський Р. Б. Рішення ради Львівського державного університету імені Івана Франка про присвоєння наукових ступенів та вчених звань (січень–травень 1941 р.) // Історичний архів. 2016. Випуск 17. С. 22–29. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ians_2016_17_6.
8. Автобіографія В. К. Дябла / Матеріали приватного архіву родини В. К. Дябло в Одесі. Рукопис, 20.04.1954 р.

9. Єржабкова Б. Шкільна справа та шкільна політика в рейхскомісаріаті «Україна» 1941–1944. У світлі німецьких документів. Київ : Наукова думка, 2008. 270 с.
10. Podraza A. Uniwersytet Lwowski w latach II wojny światowej, [w:] Lwowskie środowisko naukowe w latach 1939-1945, pod red. I. Stasiewicz-Jasiukowej, Warszawa 1994. S. 40-59.
11. Редзик А. Дябло В. К. // Encyclopedia. Львівський національний університет імені Івана Франка : в 2 т. Т. I : А–К / видав. рада : І. О. Вакарчук (голова), М. В. Лозинський (заст. голови), Р. М. Шуст (заст. голови), В. М. Качмар (відп. секретар) та ін. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2011. С. 472.
12. ДАОО. Ф. Р-1438 Одеський державний університет імені І. І. Мечникова. 1944-1990 рр. Оп. 12. Спр. 14. Протоколи засідання Вченої Ради 1947-1948 н.р. Арк. 71.
13. ДАОО. Ф. Р-1438. Одеський державний університет імені І. І. Мечникова. 1944-1990 рр. Оп. 12. Спр. 65. Звіт про науково-дослідну роботу факультетів і роботу Університету за 1952-1953 н.р. Арк. 22.
14. ДАОО. Ф. Р-1438. Одеський державний університет імені І. І. Мечникова. 1944-1990 рр. Оп. 12. Спр. 59. Звіт про роботу Університету за 1952-1953 н.р. Арк. 29–31.